

SZÁNTÓ

Politikai
napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban dévára.
Egy évre 16 k.
Félévre 8 k.
Hónyban hához hordva:
Egy évre 20 kor.
Félévre 10 k.
Postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Félévre 12 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 40. szám. Nagyvárad Szombat, 1916 február 19.

Kavalja a mienk.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, február 18. (Hivatalos.) Egy, a mi vezetésünk alatt álló és osztrák-magyar csapatokkal megerősített **albán csapat megszállotta Kavalját.** Az ottani helyőrség, Esszád pasa csendőrei, az elfogatást csak azért kerülhették el, hogy **hajón menekültek.**

Tüzérségi harcok.

Orosz hadszíntér. Budapest, február 18. (Hivatalos.) A rendes tüzérségi harcokon kívül nincs nevezetesebb esemény.

Zsákmány az olasz fronton.

Olasz hadszíntér. Budapest, február 18. (Hivatalos.) Tegnap a tüzérségi tevékenység általában gyengébb volt, mint az előző napokon. Malborghet község újra az ellenség tüze alatt áll. A Rombon terület kiktakarítása alkalmából **37 foglyot ejtettünk** és egy gépfegyvert zsákmányoltunk. *Hófer.*

Megtorpedóztunk egy francia gőzöst.

— Események a tengeren. —

Február 16-án reggel egy tengeralattjáró hajónk **megtorpedózott egy francia gőzöst.** A francia gőzös azután zátonyra szaladt. *Hajóhadparancsnokság.*

Uj kiviteli tilalmak Romániában.

Bukarestből jelentik: A kormány törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé **a gabona, gabonatermékek, főzelékneműek, len és repecelaj** kivitelének tilalmáról. A törvényjavaslat benyújtásával egyidejűleg a kiviteli tilalom már életbe is lépett. A tilalom nem terjed ki azokra a vásáriásokra, amelyek a központi bizottság közvetítésével jöttek létre. A **liszt** kivitelre megszabott díjtételeket a **tésztaemlékre is kiterjesztik,** a minnek az a célja, hogy a belföldi fogyasztásra szükséges mennyiség az országban maradjon.

Durazzót kiűritik az olaszok.

Luganó, február 18. Milanói lapok megerősítik a római Perseveranzának azt a jelentését, hogy az **olasz hadvezetőség elrendelte Durazzó kiűritését.** A magyar és osztrák csapatok a bolgár sereggel egyesülve Durazzó ellen nyomulnak.

Nincs görög katonaság Szalonikiban.

A Reuter-ügynökség jelenti Szalonikiból: Az a görög lovasdandár, amely eddig Szalonikiban volt, elhagyta a várost, mert nem lehet csapatokat élelmezni.

Meghiusult francia támadások.

Berlin, február 18. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az angolok újra megkisérelték, hogy Yperntől délkeletre állásaikat visszaszerezzék. **Véresen visszavertük őket.**

Lenstől északnyugatra és Arrastól északra csapataink sikeres robbantásokat végeztek. Egy kis német osztag egy éjjeli vállalkozása alkalmával, amelyet a Fouquet-villiersi angol állás ellen Hebert-től északra intézett, **nehány fogolylyal és egy gépfegyverrel tért vissza.**

Sommétól délre azonban harcba vetett francia csapatok támadása tüzelésünkben **összeomlott.**

Az arevonal többi részén időkint élénk tüzérségi harcok voltak, amelyekben nevezetesebb esemény nem történt. Flandriában ellenséges repülők éjjeli támadásait a mi repülőink azonnal Poperinghe bombázásával viszonozták.

Keleti hadszíntér.

A helyzet változatlan.

Hudovó bombázása.

Balkán hadszíntér.

Ellenséges repülők Strumicától délre megtámadták a Hudovó-i pályaudvart (Vardar völgy.) (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Perzsis is álljon mellénk.

Konstantinápolyból táviratozzák:

A perzsa papok sürgetik a saht, hogy **Perzsis nyiltan csatlakozzék Törökországhoz és a központi hatalmakhoz.** Azzal fenyegetőznek az ulemák, hogy kötelességükhöz híven meg fogják mutatni a perzsa népnek azt az utat, amely minden jó mehedénnak követnie kell.

Ima a repülő támadások elhárítására.

Budapest, febr. 18. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: A pápa külön imát szerzett a repülő támadások elhárítására.

Jámbor békehiváságok Angliában.

Londonból táviratozzák: Az alsóház tagja, Ponsonby Artur a trónbeszédre adandó válaszhoz kiegészítő javaslatot nyújtott be, amelyben azt kívánja, hogy ismertesse Anglia azokat a feltételeket, amelyek mellett hajlandó béketárgyalásokat folytatni, Ponsonby alapfeltételül állítja fel az elfoglalt területek kiűritését, a nemzeti elv ismerését és egy nemzetközi törvényszék felállításának előkészítését, hogy a jövőben a nemzetközi viszályokat e törvényszék elé terjesszék.

Összedőlt a legnagyobb olasz husraktár.

Budapest, febr. 18. (Saját tudósítónktól.) Lugaóból jelentik: Olaszország legnagyobb husraktára, amely az olasz hadsereg ellátását biztosította, összedőlt. A romok alól tizennégy sebesültet húztak ki.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 18.

A képviselőház mai ülésének napirendjére a magyar és horvát kisebb egyesített cimerről szóló törvényjavaslat és a miniszterelnök jelentése volt kiűzve.

Beóthy László előadó ismertette és elfogadásra ajánlotta a cimervajavaslatot.

A megoldás Magyarország törvényes jogát nem érinti. Ezért kéri a javaslat elfogadását annál is inkább, mert ennek a kérdésnek gyors és kielégítő megoldása meg erősíti azt a testvéries együttérzést, amelyet remélünk, mindnyájan egyformán óhajtunk.

Gróf Apponyi Albert: Ez a törvényjavaslat egy részlet a cimervajavaslatból, amelyet a királyi leirat kezdeményezett. Szerinte lehetetlen, hogy ennek a részletnek megoldását elválasszák az egésznek a megoldásától. Az ellenzék nem akar ez alkalommal az egész kérdéssel foglalkozni, de azon az állásponton van, hogy a cimervajavaslat végérvényesen másképpen, mint törvényhozási uton nem intézhető el. (Helyeslés bal-felől.)

Tiltakoznunk kell az ellen, hogy ilyen fontos kérdést ne egységesen intézzenek el, mert ennek a részletnek az elfogadásával a törvényhozás mintegy rámondja az áment az egészre.

Gróf Tisza István miniszterelnök: Őszinte örömeim ad kifejezést, hogy azok az érzelmek, amelyek a magyar törvényhozást a horvát testvéremzet iránt eddig is vezették, most is egyesítik magukban a Ház minden pártját.

Teljes mértékben aláírja azt, hogy a magyar állam cimereinek megállapítása kizárólag a magyar állam ügye.

A törvény nem cimert állapít meg, hanem csak lehetővé teszi a korona számára egy megfelelő cimervajavaslat megállapítását.

Végre mégis megfelelő módon sikerült rendezni azt a kérdést, amely mintegy ötven esztendő óta nyomasztólag hatott a monarchiára.

A Ház ezután a javaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás folyamán az első szakasznál felszólalt Polónyi Géza, azután a Ház részleteiben is elfogadta a javaslatot.

Következett a napirend második pontja, a kivételes intézkedésekről szóló miniszterelnöki jelentés tárgyalása.

Gedeon Aladár hibáztatja azt a rendszert, amely a miniszteri tisztviselőknek

nem ad módot arra, hogy elegendő szakértelmet szerezzenek.

Novák István után Pozsgay Miklós, majd Batthyány Tivadár gróf szólalt fel.

Házasabályvita után, melyben Polónyi Géza s Tisza István gróf vettek részt, az elnök javaslatát fogadták el. Eszerint holnap folytatják a drágasági vitát.

Ülés vége háromkor.

Kelemen Béla beterjesztett interpellációját a esek katonák szegedi viselkedése tárgyában törölte, miután illetékes helyről a legszigorubb vizsgálat megindítását köztölték.

Tisza, Harkányi báró, Teleszky és Ghilány miniszterek holnap Bécsbe érkeznek, hogy a gazdasági tárgyalásokat folytassák.

Az eldugott gabonakészletek felkutatása.

Csak kenyérliszt lesz kapható.

A földmivelési miniszter tudvalevőleg értékeztette hívta össze a főispánokat és az egyes törvényhatóságok élmezési ügyeit vezető tisztviselőket a gabona és lisztellátás dolgában.

Nagyváradról, mint irtuk, Hlatky Endre főispán és Lukács Ödön főjegyző vettek részt az értekezleten, amelyen a közönség gabonával, illetve liszttel való ellátását tárgyalták.

A földmivelési miniszter rámutatott a jelenlegi helyzetre s kifejtette, hogy az egész ország érdeke kívánja a gabona és lisztkészletek felkutatását. A cséplési adatok azt mutatják, hogy igen sok gabona és liszt van elrejtve. Akik bár most, a határidőn túl bejelentik felesleges készleteiket, nem büntetnek, ellenben az eltitkolókkal szemben a legszigorubbban járnak el.

Lukács Ödön főjegyző a fővárosban való tartózkodását felhasználva, a Hadi Termény Részvénytársaságot is felkereste s tárgyalást folytatott a város részére szükséges gabona átengedése tárgyában, hogy Nagyvárad város közönsége részére a szükséges liszt biztosítható.

A Hadi Termény Részvénytársaság újabb készletek biztosítására nem tett kötelező ígéretet, hanem a város részére már megadott gabonamennyiség kiutalását biztosította.

A közönség pár nap óta meglepetve tapasztalja, hogy a kenyér az üzletekben nem olyan, mint eddig. A fehér kenyérja legtöbb helyről eltűnt s helyette csak barna kenyeret lehet kapni.

Ez nem volna baj, de igen sok árusító-nál, a boltban a barna kenyér savanyu, kesernyés s már a kinézése se valami étvágygerjesztő.

A liszt dolgában is nagy változás lesz legközelebb. Az élmezési ügyosztály pontos adatok alapján megállapította, hogy a közönség nem vásárolta a nullás és főzlisztet olyan arányban, amilyen arányban a kiűrlés történik, hanem a kenyérlisztet vásárolták nagyobb mennyiségben. Így a drágább liszt megmaradt a városi raktárakban.

Most úgy fognak segíteni ezen, hogy csak egy féle lisztet, még pedig kenyérlisztet örölnék s ezt bocsátják forgalomba.

Ez a rendszer az egész országban életbelép és nulláslisztet egyáltalán nem készítenek.

Beoltják a vármegyei tisztikart.

Terjed a hólyagos himlő.

Titkolják a betegeket.

A vármegye területén egyre jobban terjed a hólyagos himlő. A baj terjedésének a hatóságok vasszigorral igyekeznek utját állani, azonban minden törekvésük hajtórést szenved azokban a falvakban, ahol a civilizáció a legsötétebb korát éli ma is. Ezekben a községekben hiábavaló volt minden, a lakosság a legnagyobb indolenciával viselkedik a bajjal szemben.

Hogy mennyire sötét állapotok uralkodnak ma a vidéken, annak illusztrálására elég megemlíteni a váraduzsopai, illetve a nyárlói hólyagos himlő esetét. A nyárlói körjegyzőségbe a magyarszéki járásból hurcolták be a járványt. A betegek száma napról-napra növekedett s ennek dacára a hatóságnak nem volt róla tudomása. A betegeket eltitkolták. Az eltitkolásra vonatkozólag Fejér Ödön nyárlói körjegyző a következő felvilágosításokat adta:

— Az első hólyagos himlőt a véletlen juttatta nyilvánosságra. Nyomban erélyes vizsgálatot indítottam. Házról házra jártam fel a lakosokat és így valósággal kikutattam a betegeket. Mondhatom meglepetéseket találtam. Az emberek eltitkolták beteg társukat, mert szégyeltek. De ennél sokkal veszedelmesebb volt, ahol már kezelés alatt állott a beteg. A „kezelő” természetesen nem volt más, mint valami kuruzsló. Én mindent elkövettem, hogy a betegeket felkutassam, azonban még így is vannak olyanok, akiket elrejtettek. Most azonban sikerült megtalálnom a módját a betegek felkutatásának. Nevezetesen, ha a községet hólyagos himlő miatt zár alá veszik, akkor innen nem vonulhatnak be a katonák. Én ezt a betegeket felkutatására használtam ki. Kidoboltattam, hogy a betegek és gyanusak azonnal jelentkezzenek, mert ha elegendő számú beteg lesz, akkor 27 én nem kell bevonulni katonának. Ennek a felhívásnak meg lett a fogadata úgy, hogy most már tisztán áll előttünk a járvány és dolgozunk is annak elfojtásán, ami remélhetőleg sikerülni is fog. Fődolgoz volna az általános oltás elrendelése, ez azonban a miniszter-től függ és onnan még nem jött semmiféle intézkedés.

A vármegye területén uralkodó járvány-nal szemben a vármegyei tisztikarnak is védekeznie kell a saját érdekében is. Naponként százan és százan fordulnak meg a megyeházán a vidékről is állandóan érintkezésben vannak a tisztviselőkkel. Ez által a tisztikar ki van téve az inficiálásnak. Nehogy a baj tényleg bekövetkezzék, a főorvos javaslata alapján Fráter Barnabás alispán tegnapi rendeletileg figyelmeztetett minden tisztviselőt a hólyagos himlő veszedelmére. Ugyanekkor elrendelte, hogy az összes tisztviselőket oltás be. A beoltást már ma végre is hajtotta volna a főorvos, azonban nem állott rendelkezésére elegendő szérum. Tegnapi táviratilag folyamodtak a miniszter-

hez megfelelő adag szérumért. Ha ez megérkezik, akkor hétfőn délelőtt megtörténik az oltás.

A tisztviselők igen helyesen tennék, ha családjuk tagjait is beoltatnák, mert ennek hiányában csak ők maguk lesznek megvédve a fertőzéstől, de nem lesz biztosítva családjuk.

Élőkészületek a választók összeírására.

Az irni-olvasni tudók vizsgálata.

Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 1913. XIV. t. c. 6. § a értelmében annak a választási kort eléri, férfinemhez tartozó, állandó lakóhellyel bíró, magyar állampolgárnak is van választójoga, aki az ezen §-ban felsorolt különös feltételek valamelyikén kívül irni-olvasni tud, anélkül, hogy a törvény 5. §-ában meghatározott elemi népiskola VI. ik osztályát, vagy ezzel a választási jogosultság szempontjából legalább egyenlő értékű más iskolai osztályt, vagy más tanfolyamot elvégzett volna.

Az ilyen egyének azonban csak akkor vehetők figyelembe a választási jog szempontjából, ha irni-olvasni tudásukat, az ennek megvizsgálására alakított bizottság előtt igazolni tudják. Ezeket kivül a felek az irni-olvasni tudást még az összeíró küldöttségek előtt is igazolhatják, egyéb bizonyítási módot azonban a törvény nem szabályoz. Az irni és olvasni tudást a jegyző, vagy a községi elöljáróság által kiállított bizonyítvánnyal igazolni nem lehet.

Nagyvárad thjf. város közigazgatási bizottsága 1218-1915. kb. számú határozatával az 1184-1914. eln. számú vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszteri körrendelet 9. § a értelmében az 1916. évre megalkította ezen bizottságot, amely bizottság az idézett körrendelet 12. § a alapján a folyó évi február hó 29. ik napján kezd meg működését.

A midőn erről a körülményről a város területén lakó mindazok, akik a jelen hirdetésben első bekezdésében foglalt feltételeknek megfelelnek, — értesítem — nem mulasztatom el, hogy nyomatékosan fel ne hívjam a lakosság érdekelt részének figyelmét a választói törvény azon liberális intézkedéseire, mely szerint a szellemi cenzus minimumát képező irni-olvasni tudást igazolni képes egyének is megadja a választói jogosultságot.

Ma már különösen a városi lakosság a fejlettebb élet követelményeinek megfelelőleg irni-olvasni általában tud, mégis nagy a száma azoknak, akik megfelelő iskolai bizonyítvánnyal különböző körülményeknél fogva nem rendelkeznek. Nem akarja tehát ezeket a törvény elűni attól, hogy legszebb állampolgári jogaik gyakorlásától meg legyenek fosztva, hanem ellenkezőleg célzata az, hogy az általa megvont kereten belül minden nehézség nélkül hozzájárulhasson az 5t, törvényről fogva megillető választási joghoz, miből folyólag Nagyvárad thjf. város hatósága gondot fordít arra, hogy a választói jogosultság előfeltételeinek igazolása az érdekelt közönség részére a lehető legszélesebb határig megkönnyíttessék.

Olyan esetben tehát, ha az irni-olvasni tudás valamelyes iskolai bizonyítvánnyal nem igazolható, a hatóság a jelentkezők irni-olvasni tudásáról közvetlen észleléssel, vizsgálat útján győződik meg.

Az irni és olvasni tudás igazolására bocsátható a férfinemhez tartozó minden magyar állampolgár, aki 24 ik évét betöltötte. Azoknak, akik már az 1915-1916 ik évekre érvényes névjegyzékbe felvették, valamint azoknak is, akik az 1914. évben megtartott

irni-olvasni tudást igazoló vizsgát sikeresen kiállították, újtol nem kell vizsgálatra jelentkezniük.

A vizsgálat teljesen ingyenes és azért semmiféle díjat nem kell fizetni. A vizsgálatok 1916. február hó 29. én délelőtt 8 órakor kezdődnek meg a városháza bizottsági termében és a tanács termében.

A vizsgálatra akár személyesen, akár levél útján a vizsgálat megkezdésének napjáig lehet jelentkezni a polgármesteri hivatalban dr. Cseresznyés Béla volt aljegyző, tb. tanácsnoknál a hivatalos órák alatt (Városháza I. emelet, 3. számú ajtó) aki az érdeklődőknek és jelentkezőknek a szükséges felvilágosításokat és utbaigazításokat is megadja.

Nagyvárad, 1916. évi február 14. én.

Rimler Károly, s. k.
polgármester.

Rokkantságunk mint méhészek.

Tanfolyamokat rendeznek Nagyváradon.

Megrendül az ember lelke, ha azon negyszámu rokkantjainkra gondolunk, kiket a háború viharai testi épségüktől megfosztott.

Kinek kell ezek jövőjét magukéva tenni? Nekünk, kik családi tűzhelyeink mellett, ha nem is nyugodt lélekkel, de békésen folytathatjuk megkettőzött munkánkat. Ha arra gondolunk, mi fog történni a sok héna, sánta, s a jó Isten tudja, hányféle testi fogyatkozással hazatérő harcossainkkal. Nem kell-e kezükbe venni a koldusbotot és tarisznyát, hogy napi betevő falatjukat megszerezzék?

Nem!

A földmivélsügyi miniszter megszívlelte szegény rokkantjaink szomorú sorát s olyan intézményt létesített, mely jórészt eloszlatja aggodalmainkat. Ezeket és ezeket ment meg a koldus keserű kenyerétől és kezükbe adja a testierejükhez mért becsületes munka kenyerét.

Szabad legyen itt a gyönyörű akciónak képét kis keretben bemutatni:

A földmivélsügyi miniszterium méhészeti ügyosztálya hazánk méhészeti fejlődésében, pár évtizeden át nagy előrehaladást fejtett ki. Különösen nagy érdemeket szerzett ebben Krenedits Ferenc miniszteri titkár, a méhészet ügybuzgó apostola, kinek fáradhatlan munkásságának eredményét itt elősorolni nem lehet. Tapintatos és meggondolt tervének ügyes kivitelét első sorban a kalocsai földmivélsők és iparosok szövetkezetének masterileg berendezett üzemében alapozta meg.

Deák Imre az egyesület titkára, ki egyszerűsággal magyar kir. méhészeti szaktanár is, Kreneditscel együtt gyönyörűen oldotta meg ezen nemes és emberbaráti intézmény kérdését.

1915 november hó 4-én a földmivélsügyi miniszter rendelete alapján Kalocsán járván, hogy a rokkantak oktatását tanulmányozzam.

Hogy a méhészetet tanulják, ezt csak elismeréssel fogadhatjuk, mert ez csekély befektetés és könnyű munka (de alapos tudás) mellett igen szép jövedelmet biztosít. De ezen felül kaptárakat is készítenek azon szerencsétlen félkezű hadfiaink, ez pedig még egy tanult asztalosnak is szakszerűség tekintetében nagy gondot ad.

Amint megérkeztem Kalocsára, bevezetnek katonáink közé.

Őszintén szólva, szememből könyök perogtak, midőn végig néztem derék hadfiaink sorait, látva egészségem pozsgás arukat, látva azt, hogy mily boldogan és megelégedetten készítik a kifogástalan szebbnél-

szebb kaptárakat és méhészeti egyéb eszközöket.

Egyiknek keze, a másiknak lába részben, vagy egészben hiányos.

Mily szépen egészítik ki egymás testi fogyatkozásait. Mint jó testvér siet egyik a másik segítségére.

Megtekintettem a közös munka eredményét is. Midőn a raktárba léptem, meglepett a csinosan összeállított kaptárak sokasága.

Ott láttam még számos egyéb méhészeti dolgokat is, melyeket rokkantjaink sajátkezűleg állítottak elő. Minden látogatót meglepett, hogy mily csinnal és szakszerűséggel készültek.

Ez a szép eredmény arra buzdította ügyosztályvezetőinket, hogy mindez ne csupán Kalocsán, hanem más nagyobb városokban is tovább fejlesszessék. Így Kozsárdot, Kaposvárot és Nagyszébenben már 6 hónapon át folynak a méhészeti szaktanárok vezetése alatt az ilyen nemes irányú tanfolyamok, hol már a raktárakban tömredek kaptár és méhészeti eszköz vár kiosztásra.

Itt Nagyváradon a földmivélsügyi miniszter rendeletéből mult év dec. hó 6. tól folynak a hadapródiskolai kórházban a kaptárkészítéssel egybekötött méhészeti tanfolyamok, hol már a III. kurzuson át a miniszteri kirendeltség vezetése alatt közel 100 hallgatót oly szép sikerrel oktattam s velük oly mintaszzerű kaptárakat és jobbnál jobb méhészeti eszközöket készíttettem, hogy e szegény beteg hallgatóim már a második vizsgán a kirendeltség buzgó vezetőjének, Ipolyi Kellér Gyula ak. igazgató és dr. Dálnoky Kovács Áron főorvosorvos uraknak, kik a vizsgán elnökölték, teljes megelégedésüket érdemelték ki.

Örömmel mondhatom, hogy ily buzgó méhészekkel hazánk méhészete is igazán fel fog virágozni.

Felhívta ezen üdvös mozgalom több nemeslelkű főúr figyelmét is. Így Várady L. Árpád dr. kalocsai érsek és Kebelsberg Kunó gróf közoktatásügyi államtitkár, megszívlelték e nemes munka szép szándékát, s a fényes eredményt azt a gyümölcsöt termette: miszerint elhatározták, hogy Kalocsán rokkant telepet fognak állítani, olyan műhelyekkel, melyek a közös munka részére különféle szakszerű gépekkel és egyéb szükséges eszközökkel lesznek berendezve.

Nem csupán 300 rokkant lel itt biztos kenyérkereseti forrást, hanem 300 családi tűzhely lesz megalapozva a rokkantak és családjuk befogadására.

A szándékot tett követte. E foglalkozó telep részére a vasútállomás melletti érseki uradalmi földekből 15 kat. hold föld (esetleg több is) a rokkantügyi hivatal rendelkezésére bocsájtott, úgy szintén adakozás útján nagy összegű tőke gyűlt össze, mely a kiadásokat fogja fedezni.

Nem késett e nemes cél megvalósításához Kalocsa nagyközség képviselőtestülete sem, mert mult év nov. 11. én tartott őszi rendes közgyűlésén határozatilag kimondotta, hogy e nemes célhoz 10 éven át évi 500 koronával fog hozzájárulni.

Adja a jó Ég, hogy e szép példát számos nemes szívű jó akaró kövessék.

Hozzunk áldozatot ezen szent ügynek oltárára azokért is, akik életük kockáztatásával testi épségüket, viruló egészségüket miértünk és édes hazánk boldog felvirágoztatásáért feláldozták.

Rövid itt létem alatt megismerve Nagyvárad közönségének áldozatkészségét, erősen hiszem, hogy ily nemes irányú akció elől elzárkózni nem fognak: sőt keresik a kedvező alkalmat, hogy a jótékonyra szánt filléreiket ily nemes cél oltárára áldozhassák.

Nemes Győző,

a XIII. méhészeti kerület vezetője.

Emelkedtek a gyógyszerárak.

A *Tiszántúl* mai híre a gyógyszerárak emelkedéséről hivatalos körökben figyelmet keltett s élénk megbeszélésekre adott alkalmat. Mayer László dr főorvos a közlemény elolvasása után kijelentette:

— Hivatalosan nincs az esetről tudomásom, de beszerzem a kellő adatokat és megteszek az eset tisztázására mindent.

Gyógyszerész körökből kapjuk a következő felvilágosításokat:

— Az áremelés tisztán azon kész preparátumokra vonatkozik, amelyek készen kerülnek forgalomba s nagyrészt Németországból eredő anyagból készülnek. Ehhez jogunk van; bajuszpedrőt annyira adhatunk, amennyinél számításunkat megtaláljuk; az aspirinnél a tubusban levő tablettákra vonatkozik az áremelés. Tessék elgondolni, hogy a glicerinnél, a vazelin-nél a skatulya maga 12 fillérbe kerül, nem lehet adni tehát 10 fillérért még anyagot is hozzá s beléje. Faskatulyát nem lehet kapni, de ha lehet is, nem lehet beletenni, beleönteni folyékony glicerin, vazelin, amely azután fagy meg. Különben is az a határozatunk, hogy a legkisebb tétel 20 fillér, törvényes alappal bír. A belügyminiszter rendelete szerint ugyanis minden gyógyszer kiszolgáltatása, pakolása, vignettázásáért 20 fillért számíthatunk fel, tehát jogunk van ezt az alapárt felszámítani akkor, mikor még adunk készítményt is. Ez a 20 fillér a megbízhatóság díjazása s jogos.

— Egyébként ez az elhatározás csak készítményekre vonatkozik. Minden olyan gyógyszert, amelyet az orvos receptjére a gyógyszerész a gyógyszerárban bent készít, továbbra is a jelenlegi, miniszterileg jóváhagyott egységáron készítjük s itt nincs áremelés.

Egyetlen kartársunk szólalt fel a körlevél ellen, de ez is csak azért, mert ő azt kívánta, hogy felekészítményt adjunk a régi árért s a közönség önként jöjjön rá, hogy kétszer annyit kell fizetni, ha annyit akar venni, mint régen. De sokkal egyenebb, őszintébb és nyitabb a mi eljárásunk.

A nagyváradi postások a bolgár Vörös-Keresztért.

Apponyi Albert gróf a nagyváradi bolgár Vörös-Kereszt ünnepélyre írt soraiban kiemelte a magyar és bolgár testvéri közöledésnek nagy nemzeti és gazdasági fontosságát. A lelkes felhívás élénk visszhangra talált s tegnapi napon dr Guta Elemér m. kir. posta és távirati titkár a bizottságot arról értesítette, hogy a nagyváradi magyar kir. posta távirati és távbeszélő igazgatóságának és tisztikarának kerületi hadsegélyző bizottsága Siket Traján magyar kir. posta főigazgató elnöklésével ülést tartott, amelyen a résztvevő bizottsági tagok: Buzás Elemér műszaki tanácsos, Béliusz József számtanácsos, továbbá Niedermann Antal, Melcher Károly, Pékánits István, Rákóczy Mihály, Szűts József, Zdánszky László magyar kir. postatanácsosok, Gólya Béla, Krammer Károly, Soós Jenő magyar kir. postafőnökök és dr Guta Elemér ügy-

vezető titkár, egybangu határozatára, 300 koronát szavaztak meg, a Bolgár Vörös-Kereszt Egylet javára.

A nagyváradi m. kir. posta és távirati vezetőségének és tisztikarának nemcsak áldozatkészsége már több ízben is megnyilvánult s mostani nagy adományuk is ragyogó bizonyossága áldozatkészségüknek.

A fenti adományon kívül e céllra újabban a következők adományoztak: Rádl Ödön és neje 20 K, Pásztor Ferencné 20 K. Ujvárosi Takarékpénztár 20 K, Gaszner Károly Idráz 20 K, Szunyogh, Gerster és Mogyeri mérnökök 20 K, Schwartz Izidor 15 K, dr Ertler Mór 10 K, Farkas István 10 K, Lóvy Salamon Szalárd 5 K, Maduska Tivadar Keresztes 5 K és ezenkívül még más adományozandó összegek is jelezve vannak úgy, hogy a rendezőség által kontempált 2000 K már is elérte és az ezután érkezendő adományok csak emelni fogják Nagyvárad és Biharmegye társadalma részéről bolgár testvéreink Vörös-Kereszt Egylete javára elküldendő összeget.

Elég a heccből!

Fodor Ella, aki a Sziglieti-színháznál a drámai hősnő szerepkörét tölti be, a munkát beszűntette s szerződését felbontotta. Ennyi az, ami a közönség elé tartozik abból a szempontból, hogy a színház nem esupán vállalat, hanem művészi céljai és feladatai vannak.

Mi voltunk azok a szezon egész folyamán, akik fentartás nélkül elismertük a társulattól kivált színészok képességeit s szereplésének értékes voltát. Nincs azonban sem nekünk, sem a közönségnek köze ahhoz, hogy milyen körülmények között tartja szerződését érvénytelennek s mekkorák a szerződés bontó indokok. Ennek tisztázására a színházi bíróság, majd pedig a polgári bíróság illetékes.

Az a mi történt, s a *Tiszántúl* olvasói előtt ismeretes, egy színházi pletyka és következményei. Ez nem olyan halálos sérülés, (nem is az ő hírnevéről volt szó), amely jogosultta tenne bármely színházi tagot, hogy egy konzorciális társulattól kiváljon s kollegái prosperálását megakadályozza. Semmi esetre sincs joga színházi botránnyá felfujni kis eseteket, amelyeknek elintézése fair módon is lehetséges. A színházi botránnyal a legfinosabb és legjobban kerüendő, mert tüzfészket csinál a művészet házából s ez a tűz ragályos. Minden színházlátogató, a mint színházi afférről van szó, rögtön, hipnotizálva, kötelességének tartja állást foglalni, természetesen: a művész mellett s a direktor ellen.

Ragály ez s nem kérünk belőle. Nem türi közéletünk ezt az új, megunt izgalmat s a színügyi bizottságnak — mely ma ülést tart — nem a hivatása, hogy a másfelé, komoly és halálos áldozatokban vergődő közönséget, amelynek könnyei hullanak s véres a lelke, egy elalvó heccből beloalja. Nagyon siettek ezzel az üléssel. Művészi kérdésekben tessék állást foglalni, nem pletykákban.

Elég volt a jól felfujt botránnyból, amelynek ürügye egy sajnálatos, de ránk közömbös eset s amelyet most tökéletesen kívánnak a kulisszák mögött settenkedő, máskor ha-

gos reklámhősök. Nekünk nem tetszik ez az ugratás s kérjük a közönséget, ne üjön fel botránnyhajbászóknak, akik spekulációból csinálják ezt a komédiát. Nekünk Erdélyi Hekuba, de ő ma és még két évig a direktor s ha ez nem tetszik egy tagnak, vagy még egy tagnak: Isten velük. Menjenek. A színészt unjuk mi is, a közönség is, ha nem a színpadon szerepel, hanem botránnyban.

AZ IPARTESTÜLET jelentése 1915-ről a közgyűléshez.

A nagyváradi ipartestület az 1915. évről kiadta jelentését és zárszámadását. A jelentés szerint az ipartestület, a háboru mindent megbénító hatása dacára, az elmúlt évben is betöltötte feladatát s igyekezett a viszonyok által ütött sebeket orvosolni.

A jelentés részletesen beszámol mindazon mozzanatokról, s arról a tevékenységről, amely úgy az előljáráság, mint a tisztikar tevékenységét igénybevettek.

A jelentésből közöljük a következő bevezető részt:

A sok megpróbáltatás után ismét elérkeztünk egy év végéhez, mely mint az előző, a hozzáfűzött reményeknek nem felelt meg, kivéve hős magyar katonáink rettenthetetlen bátorságát, vitózségét, lelkesedését és a hazájáért mindenre kész hazaszeretetét, melyben testvéreink világraszóló dicsősége képzeletünket is felülmulja. E téren ez év nem is gondolt nem is remélt érzelmek és valószínűségeket vetett fel, mit bámulnak ellenségeink is és az egész világ csodál. Nem hozta meg azonban az elmúlt év a várva várt és mindeneket megváltó, mindeneket kárpótló békét, hol a haza polgárai nem fagyverrel, hanem békés következetes munkával, számmal a kézben, hozza meg a gyarapodást, a gazdasági jólétet s a fellendülést.

Ellenségeink nem akarják belátni hazánk és szövetségeseink felsőbbbségét, s azért újabban és újabban erőmegfeszítésekkel kísérleteznek, gondolván hátha jóra fordul helyzetük. De mint eddig, úgy ezután is, szemben találunk bennünket és hisszük, hogy maunk és dicső szövetségeseink, kikhez most Bulgária is csatlakozott — nem is oly sokára végzünk velük, hogy az áldatlan állapotnak vége szakad, s feleseréli a harcot a békes munka, a rombolást az építés, tétlenséget a haladás.

Sajnos ezen nehéz időkben hazánk iparossága, a harcából bőven kivette részét. Iparosaink megszámlálhatatlan esetben adták tanujelét hősiességüknek, s mint értelmesebb elem, számtalanszor oldottak meg nagy, döntő jelentőségű eseteket, de megszámlálhatatlan am azon iparosok száma is, kik mi értünk, édes hazánkért, ezen munkájokban a legnagyobb áldozatot is meghozták, életüket áldozták.

Eppen azért, midőn ezen vészterhes időkben közgyűlésünket megtartjuk, nem mulhatik el ez a nélkül, hogy hazánk felvirradásának, jobblétének és dicsőségeinek hőseit ne köszöntsük, s hősi halált halt vitéz testvéreinknek lelki szemeink előtt lebegő közös sírjára könyveinket ne hullajtsuk, elismerő koszorunkat egy biztosan elkövetkező, tehát kárba nem vesztett munkájukért, a jobb korért, sírjukra le ne tegyük. Bár tehetnénk ezzel eleget emléküknak és bár ne kellene az élő testvéreinkért agódnunk.

A politikai és gazdasági újév küszöbén e szomorú emlékezés am fogadalomra is kötelez bennünket. Különösen bennünket iparosokat arra, hogy a romok helyét eltakarítva, dicsőségünk új emlékeit, haladásunk

*** A Népszövetségi Hiteleszövet-kezet igazgatósága** figyelmezteti az I. só évtársulat tagjait, hogy még ma — szombaton — délelőtt és délután is lesz kifizetés, azután pedig csak hétfő és csütörtök délután. Aki tévedésből nem kapott értesítést, mikor fizetik ki könyvecskóját, ma jelentkezhetik pénzéért. A IV-ik évtársulathoz még lehet beiratkozni. A III-ik hadikölosón eredeti kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a befizetési napokon kiadják.

*** Finta Gerő francia fogságban.** Egy párisi lap az *Echo de Paris* írja, hogy a chalonsi fogolytáborban van egy fiatal magyar szobrász, aki most *Joffre* generalissimus mellszobrát készítette el. A szobrász neve: *Zádor Gáspár*. E név nem igazi, viselője *Finta Gerő*, a harmadik fiu abból a családból, amelyből kettő egy büntetett kaszárnyában a fegyházba került. Az egyik kiszabadulása után meghalt, ez a kiváló kőműves és kőfaragó *Finta István* volt. A másik: *Finta Sándor*, a „halhatatlan fegyenc” szobrász-talentumával szabadult ki a szamosújvári fegyházból, amely kezenyomat őrti szobrokban és egyéb díszítményekben. Jelenleg Székesfehérváron dolgozik, de képességei, melyeket a zárt hely és a mozgás hiánya tömören váltottak ki belőle, állapodniak. A harmadik a francia fogságban levő fiu, aki a nagy bűnügyi eset után megváltoztatta a nevét *Zádor Gáspárra*, s *Hoványi Géza* dr., *Huzella Gyula* és családja támogatásával Budapestre, majd Párisba ment s ott is maradt. Szobrász-talentség kétegyenkívül, alkotásai közül a „*Du Pain*” (Kenyeret!) című munkáscsere egyike a legművésziesebb agítációs műremekeknek. Nagy sikerei voltak esipkézett márványszobraival, egész, ülő alakjaival, amelyeknek ruházata a szobrászi díszítés elsőrangú alkotásai, nagy, álló szobraival. De talentumát lehozta az öröklött energiasökkenés, lassan erotikába csuszott művészete, s egy adyformájú elmerülés levitte őt azokhoz a témákhoz, amelyeknek tárgya a szexuális élet kínjai, györelmei és förtelmei. A háboru Párisban érte *Finta Gerőt* s most hadifogoly.

*** Az ipartestület közgyűlése.** Felhívjuk az ipartestület kötelékébe tartozó összes iparos polgárokat, hogy folyó hó 20-án, azaz vasárnap d. e. 9 órakor a városbáza közgyűlési termében évi rendes közgyűlésünkön teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Nagyváradi, 1916 február hó 19-én. Tisztelettel: *Az Ipartestület elnöke*.

*** Halálozás.** Özv. *Kántor Elek* sz. Hizó Ágnes, élete 66. évében Bihardiószezen elhunyt. Temetése február 20-án délután 3 órakor lesz Bihardiószezen.

*** Mária-falváért.** A Szabadkai Urinók Mária kongregációjának elnöknője, *Mamusits Lázárné* arról értesítette az Országos Katholikus Szövetséget, hogy a kongregáció Mária falváért indított mozgalomban a templom főoltárának felszerelésével óhajt résztvenni. Már eddig rendelkezésre állanak a szentségtartó, kehely, a gyertyatartók, az örökös lámpa, egy tehér miseruha arany himzéssel és egy oltárterítő. Az az elhatározás ismét egyik élénk bizonyítéka annak, hogy az Országos Kath. Szövetség felhívása az egész országban a legteljesebb visszhangra talált. A szabadkai nök példátadó áldozatkészsége méltóan sorakozik a mozgalom már eddig elért eredményeire.

*** Főlemelték a kezüket a cseh 28-asok előtt** Érdekes kihágási ügyben ítélkezett a szegedi tanács másodfokon. Január 25-én délelőtt kilenc órakor a esehék zenével vonultak be a Mars téri kaszárnyába. A Korona utcában, a Szűcs félekorcsma előtt *Horváth Mihály* és *Moesánszky György* iparosok főlemelték a kezüket a 28-asok előtt. A cseh katonák letartóztatták az iparosokat és bekísítették őket a kaszárnyába. Az inzultuáról értesítették a harmadik kerületi rendőrséget, ahonnan egy rendőr ment a kaszárnyába. *Horváthot* és *Moesánszkyt*, miután a rendőr igazolta őket, elbocsátották. A rendőr jelentést terjesztett az esetről a kihágási bíró elé, amelyben azt állítja, hogy az iparosok botránnyosan részegek voltak. *Temesvári Géza* dr. helyettes főkapitány s rendőri jelentés alapján büntetőparancsossal tíz-tíz korona pénzbüntetésre ítélte *Horváth Mihályt* és *Moesánszky Györgyöt*, akik megfélembesték az ítéletet. A tanács ülésén *Gaal Endre* dr. referálta az ügyet. A tanács főlemeltette a vádlottakat, mert a botránnyos részegséget nem találta beigazoltnak.

*** A királyi táblán.** Bűnügyet tárgyal a hármastanács, cigányasszony a vádlott. A törvényszék hat hónapi lörténre ítélte. A királyi tábla az ítéletet megváltoztatja s 3 hónapra emeli fel a büntetést.

Harmathy Károly kuriai bíró, elnök:

— Megértette az ítéletet? A tábla felemelte a büntetését 2 hónapra. Megértette?

— Igenis.

— Fellebbez?

— Nem én, kezit csókolom. Dehogy felebbezek. Bár ne felebbeztem volna a törvényszéki ítélet ellen se. Felemelték két hónappal a büntetést.

— De felebbezhet a Kuriához, ha sokalja. Hátha leszállítják.

— Dehogy felebbezek. Hogy még két hónappal felemeljék ott is. Ismerem én már a dörgést: itt is úgy tettek.

Gálbory József dr. táblabíró jóakarólag szól közbe:

— De nem lehet felemelni a maga büntetését, csak leszállítani: olyan az eset.

A cigányasszony *Lakatos-fajta*, meggyőződésével szól a táblabíró felé:

— Nem hiszek én magának!

*** Elütötte a kocsi.** Tegnap reggel 9 óra körül a Teleky utca elején egy ló megesuszott, aminek következtében eltört a lába. A tönkrement lovat *Stolz Henrik* lómezős megvette, s *Kiss Lajos* kecsissal kiküldte a vágóhidra. A kicsis nagy sebességgel hajtott lefele a Teleky utcán, nehogy a ló még utközben kilenelje párját. A Teleky utca 40. szám előtt az utca közepén haladt át *Svéd Jánosné*, aki a gyorsan száguldó kicsi előtt nem tudott kitérni, s a kerek alá került. A súlyosan sérült nőt a mentők beszállították a biharmegyei köz kórházba.

*** Gyurjad Gyurka.** Piszkáld ki. Ellőték a jobbkaromat. Ott ahol a Dnyeszter vize zug. Csukaszürke ember. Háborus mozifelvevő. Rendkívül érdekes lemez üdönségek *Rákóczi ut 7.* az udvarban *SIMON GYULA* hangszerkészítőnél. Hangszerek, hegedűk, gramafonok, hurkölönlegességek. Gramafonok, hangszerek olcsó szakszerű javítása.

*** Császári rum** vaniliával vagy ananász ízzel literje K. 450. Mindenféle likőr essentia 1 üveg 70 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat. Kapható *Farkas István „Apolló”* drogeriájában *Rákóczi-ut 7/B*

*** Megvételre kerestetik** egy közép nagyságú *Wertheim-szerény*. Ajánlatok a kiadóhatalba kéretnek.

*** Kiadó butorozott szobák és lakások** modern berendezéssel hosszabb, vagy rövidebb időre. Nagy Sándor utca 4.

*** Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: *Farkas-féle hurut-szeletkét*. Ára K. — 60. Kapható, *Farkas István Apolló* drogeriájában *Rákóczi-ut 7/B*. Telefon: 13—02.

*** A Polgári takaré- és segélyszövetkezet** 18. évtársulatának törzsbetelei a reá eső osztalékkal együtt f. hó 14-től kezdődőleg kifizettetnek.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag *Farkas István Apolló* drogeriájában *Rákóczi-ut 7/B*.

*** A Nagyváradi Hitelesbank, Takaré- és Segélyszövetkezet** tizenegyedik (XI. é) évtársulatának kifizetése f. hó 14-től kezdve eszközöltetnek.

x Megfagyott, szélből kivörösödött, kiestrepesedett arc, orr, kézapolására é-fehérlítésre gyors és biztos hatású az *YPO* jegyű „*Harmat tejkrem*.” Ára 1 korona. Kapható *Farkas István „Apolló”* drogeriájában *Rákóczi ut 7/B*.

*** A legjobb, legkedveltebb,** legelőbb beszerzési forrás! Teát, rumot, csokoládét, szardíniát, szalámit, sajtot, kávéat, szaloncukrot, *Kugler, Gerbeaud* bonbonát. Mindez a legelőnyösebb árban *ASZÓDYNÁL*, ahinek *Kossuth-utcai* és *Rákóczi uti üzletei* ben nagy szaloncukorka vásár van. *ASZÓDYNÁL* féle híres 8 féle zamatu pörkölt kávé, legfinomabb tea, a Sas passagebeli külön halkonzerv üzletben az összes fajta pácolt halak amelyek a husz pótolják azonkívül mindenemű kiválóan finom édességek kaphatók. Katonai postalsdákst és harctéri dobozok az üzletben megtöltetnek.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Szombat délután ifjusági előadás Szibill.

Szombaton este: A Heidelbergi diáklélet.

Vasárnap délután: Legénybucsu.
Vasárnap este: Grün Lili.

Ifjusági előadás szombaton délután. Ma, Szombaton délután a Szigligeti színház ifjusági előadást rendez, amely alkalommal egy közkedvelt operetta: a Szibill kerül színpadra, a címszerepben *Sz. Szigmond Annával*.

Tompa Béla bucsuja. Szombaton este bucsuzik a közönségtől, — mint azt már megirtuk — *Tompa Béla*, a Szigligeti színház kiváló tagja, aki hadbavonul. Bucsuzójául a Heidelbergi diákléletet választotta *Tompa Béla*, aki ebben a színműben egyik legkedvesebb, sok, meleg közvetlenséggel teli szerepét játssza. Kedves partnere *Polgár Mariska*, aki a Heidelbergi diákléletben már sok, jelentős sikert aratott. A Szigligeti színház publikuma bizonyára felhasználja a kínálkozó alkalmat, hogy szombaton este bucsut mondhasson kedvencének és ezzel enyhítse ezt a szükségét is, amely a hadbavonuló színész hátramaradó családját fenyegeti.

Grün Lili. A mai gettó különös kulturáját, sajátosságait, az ott élő emberek

ideológiáját és szokásait festi meg Földes Imre, a Grün Liliiben, amelyet vasárnap mutat be a Szigligeti színház. A szerző ebben a színpadi alkotásában egy érdekes, különös világot hoz a néző elé. A budapesti Dob- és Király-utcaikon sétál végig, ügynökök, utazók, már kávéházak leltára hoz tartozó tipikus alakok szobáiba ment be anyagért a szerző és idehozta a házasságközvetítő nőt, a ruhatárost, az utazót, aki szemefénye a Klein és Kiss cégnek. A vasárnapi bemutatón minden szereplőre érdekes feladat vár.

Legújabb táviratok.

Egy nagy magyar csillagász meghalt.

Budapest, február 18. (Saját tudósítónktól.) Konkoly-Thege Miklós csillagász, miniszteri tanácsos 74 éves korában meghalt. Az Akadémiaából temetik s holttestét Ógyalára szállítják, ahol az európaszerte híres csillagdat vezette.

Filipescu a cárnál.

Budapest, február 18. (Saját tud.) Bukarestből táviratozzák. Filipescu román képviselő, a ruszofil párt agitátora vasárnap Pétervárra, onnan a besszarábiai frontra utazik. Filipescut a cár kihallgatáson fogadják.

A görög krízis.

Budapest, február 18. (Saját tud.) Athénből jelenti a Frankfurter Zeitung, hogy hivatalos táviratok szerint az antant követek közölték Szkuludisz görög miniszterelnökkel a párisi haditanács határozatát, amely szerint a thessalísi—moreai görög vasutak táviróállomásait megszállják. A követek kijelentették, hogy ellenkezés esetén erőszakot alkalmaznak. A görög haditanácsot erre egybehívták.

Németország nem ad haladékokat.

Budapest, február 18. (Saját tud.) A Wolff-ügynökség még cáfolja a Frankfurter Zeitung híreit, hogy Németország elhalasztotta áprilisig a felfogyverzett kereskedelmi gőzök ellen tervezett akcióját.

A szerkesztésért felelősök felé.
Dr. PAPP KÁROLY.

3 szám.

A rézmoszarak és rézüstök pótlására szolgáló **vas hadimoszarak**, ónozott, horganyzott és csiszolt **vaslemezüstök** kaphatók

Andrényi Károly és Fiainál.

Meghívó.

A Szent László-nyomda részvénytársaság

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1916. március 10-én d. u. 6 órakor a Kath. Kör. üléstermében fogja megtartani, amelyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatósági jelentés, mérleg és zárszámadás előterjesztése, a tiszta nyereség hováfordítása felett való határozatok.
2. A felügyelő-bizottság jelentése és ennek kapcsán az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.

Az igazgatóság.

A Katholikus Nővédelmi Hivatal

által (Teleky-utca 13. telefon 5-39 szám)

AJÁNLKOZNAK: Jegyző mellé vidékre és ügyvédi irodába; telefon-, távirat-, posta- és villanyvóhoz; nevelő-, társalkodó-, ápoló- és házvezetőnőnek; főzőnőnek kórház-, vendéglő-, intézet vagy papi házhoz; felsőruha varrásra műhely vagy magánhához; fehérnemű himzés és javításra; leányok üzleti kiszolgálására és cipész műhelybe; házmesternőnek; házhoz járók, mosás-, vasalás-, takarítás- és egyéb napszámra; gyermek mellé, szobalány és mindenest. Egy idős nő tisztességes leányoknak lakást kínál. (Hármasutca 14. sz.)

KERESNEK: Egy tanítónőt vidékre leánygyermek tanítására; óvónőt és német leányt; főzőnőt, takarítónőt, szobalányt és mindenest.

Kérjük az ajánlkozókat, szíveskedjenek irodánkban naponta jelentkezni, hogy az elhelyezés felől a tájékozódás gyorsabb és könnyebb legyen.

A felállítandó Cselédotthonra és a Nővédelmi Hivatal jótékony céljaira bármilyen csekély adományt elfogad és mindenre nézve felvilágosítást nyújt a nővédelmi hivatal.

Hivatalos órák vasár- és ünnepnap kivételével:

hétfő, szerda, péntek délelőtt 9-12-ig,

kedd, csütörtök, szombat d. u. 3-5-ig.

Belépési felhívás.

a Nagyváradi Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet 14-ik évtársulatába.

A Nagyváradi Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet 1916. január 1-én 14. évtársulatát kezdte meg.

Ezen szövetkezet célja, hogy tagjait apróbb betétek által a tőketakarításra buzdítsa, amennyiben minden tag heti betétei által önmagának tőkét gyűjt.

Tagja lehet a szövetkezetnek bárki, ki magát hároméven keresztül hetenként legalább 20 fillér befizetésre kötelezi.

Minden tagnak joga van a befizetésének négyötöd részét minden kezes nélkül kölcsönkép felvenni, mely kölcsönért a legmegtérülőbb kamat lesz felszámítva.

Beiratási díj minden tiszletrész után 10 fillér fizetendő. A könyvecskét már az első heti betét és beiratási díj befizetése után kiadjuk. Vidéki tagok a heti befizetéseket posta befizetése (cheque) lapok útján teljesíthetik.

Befizetések bármely hétköznap d. e. 9-től 12-ig és d. u. 3-tól 5-ig eszközölhetők.

A Nagyváradi Hitelbank Takaré- és Segélyszövetkezet igazgatósága.

Zöldfa-u. és Szent László-tér, (Deutsch K. I.-féle ház.)

Hirdetmény.

A magy. kir. rokkantügyi hivatal, a háboru folyamán sérülés következtében keresetképeségükben korlátozást szenvedett katonák érdekében rokkant iskolákat szervezett.

Ujabbán pedig a belbetegségben szenvedő katonai személyek elhelyezésére különleges kórházakat létesítettek, mely kórházak mellett rokkant iskolák is állítottak fel. Ezen különleges kórházak célja, hogy a betegnek csökkent keresetképesége rendszeres gyógykezeléssel helyre állítsák, vagy pedig ha betegségük következtében a polgári életben eddigi foglalkozásuk mellett megélhetésük biztosítva nincs, olyan pályára képesséssé ki, vagy olyan kiképzést nyújtsanak, melylyel keresetképesek maradnak. Ujabbán a belbeteg katonák a hadsereg kötelékéből való végleges elbocsátásuk előtt különleges kórházakba utaltatnak be.

A háboru kitörésétől kezdődően a legújabb időkig azonban végleges elbocsátások történtek s különleges intézetekbe való utalások nélkül is.

Mindazok tehát, akiknek ebben a háboruban belbetegség vagy sérülés következtében keresetképeségük csökkent anélkül, hogy e különleges intézetek valamelyikébe utaltatottak volna, a katonaság kötelékéből végleg elbocsátottak, ezen jótékony intézményekben ingyenesen részcsélhetnek, ha minél előbb jelentkeznek.

Felhívom tehát mindazon egyéneket, kik a hadsereg kötelékéből végleg elbocsátottak, a keresetképeségük belbetegség, vagy más sérülés következtében csökkent, hogy a fentebb említett jótékony intézetekbe való felvételük megtörténhetése végett Nagyváradi város polgármesteri hivatalánál (I. om. 2. ajtó) jelentkezzenek.

Egyben már most figyelmeztetem az érdekelteket, hogy a saját érdekükben való jelentkezéseket ne mulasszák el, mert a háboru befejezése utáni jelentkezések már nem lesznek figyelembe vehetőek.

Nagyváradi, 1916. február hó 15.

Rimler Károly, s. k.
polgármester.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA ÉS RAKTÁR:

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

TELEFON 514.

TELEFON 514.

Értesítjük a m. t. közönséget, hogy a

WOLFRAM LÁMPÁK

ára olcsóbb lett, Wolfram és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk. Egész éjjel ügyeletes szolgálat. Költségvetések ingyen. Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését. Csillárok, izzólámpák állandóan nagy választékban kaphatók. Villamos motorok 1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja
55.Főszerelő telefonja
55.Lahner György-utca 4. sz. ház
első emeletén**3 szobás modern lakás**

azonnal kiadó. — Ertekezhetni a
Polgári Takarékpénztárral
Kossuth-utca.

Hirdetések

felvételnek a kiadóhivatalban.

Kiadó

Rimanóczy-utca 11. sz. házban (volt Darvas-féle palota.) első emeleten nagyuri lakás, 6 szoba télikert, hall, diszkert, autogarage, központi fűtéssel, stb. 1916. május 1-re. Ugyanott a földszinten egy nagy iroda helyiség 1916. május 1-re. Ezredévi emléktér felé 4 szobás lakás azonnal kiadó. Gróf Vécsey-u. 4. sz. házban (Rulikovszky-ut.) két szép 4 szobás lakás, fürdőszobával azonnal kiadó. Ertekezni lehet a

Nagyvárad Takarékpénztárban, Telety-u. 2.

Valódi aszfalt fedéllemez és
elsőrendű kő fedéllemez kapható**Andrényi Károly**

és Fiai cégnél
Nagy-Várad.

Nagyvárad fióközletek:
Kossuth-utca 5. Gyárépüle
Rakóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyvárad fióközletek:
Kossuth-utca 5. Gyárépület
Rakóczi-ut 2. Bazárépület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

a téli saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR r. t.
fióközleteiben.

Gyártmányaink izléses kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveltek.

50 fióközlet az ország összes nagyobb városaiban.